

पूर्वोक्तब्रह्माद्वैतसिद्धयेकत्वंस्यजगतःब्रह्मोपादानकत्वंप्रतिपादयिष्यन्असतोधिमतोऽसृजत मनःप्रजापतिमसृजत प्रजापतिःप्रजाअसृजत तद्वाइदंमनस्येवपरमंप्रतिष्ठितं यदिदंकिंचेतिश्रुतिमनुसरन्नुत्तर
माह मानसइति सत्त्वासत्त्वाभ्यांनिर्वक्तुमशक्यादज्ञानान्मनउत्पन्नं तच्चचित्प्रतिबिंबविशिष्टमानसोनामजगतोमूलकारणंसर्वश्रुतिस्मृतिप्रसिद्धं अनादिनिधनःआदिनिधनंजन्मलयस्थानंतद्दीनः तत्कारणस्य
असतोज्ञानस्यानिर्वचनीयस्यस्वरूपेणासत्त्वात् कूटस्थस्यचशुद्धब्रह्मणस्तंप्रत्यनुपादानत्वात् अभेदःभेत्तुमनर्हःएकत्वात् अजरामरइतियआत्माऽपहतपाप्माविजरोविमृत्युर्विशोकोविजिघत्सोऽपिपासःस
त्यकामःसत्यसंकल्पइतिश्रुत्युक्तानांगुणानांसंग्रहः ॥ ११ ॥ अक्षयोव्ययइतिलक्षणयाद्विजन्महीनत्वमुक्तं अतएवशाश्वतःसदैकरूपः अव्यक्तइतिसंज्ञामात्रं योगिनांप्रत्यक्षत्वात् मूढान्मत्यप्रकाशत्वाद्वा
व्यक्तः सृष्टानिजन्मवंतिभूतानिआकाशादीनिजायंतेभ्रियंतिव्ययवंतिचयत्रैवभवंति सृष्टानीतिविशेषणादसृष्टाश्चेतनानजायंतइतिदर्शितं ॥ १२ ॥ सःदहरोस्मिन्तराकाशः आकाशोहवैनामरूपयोर्निर्व
हितेत्यादिश्रुतिषुआकाशइतिविख्यातःसन् महान्तंसमष्टिजीवैरहैरण्यगर्भंबुद्धिवाऽसृजदितियोजना ॥ १३ ॥ महानपिअहंकारंहैरण्यगर्भमनः सचाहंकारोभगवान्आकाशशब्दतन्मात्राख्यंअसृजत् आकाशा

भृगुरुवाच मानसोनामयःपूर्वोविश्रुतोवैमर्षिभिः ॥ अनादिनिधनोदेवस्तथाभेद्योजरामरः ॥ ११ ॥ अव्यक्तइतिविख्यातःशाश्वतोथाक्षयोऽव्ययः ॥
यतःसृष्टानिभूतानिजायंतेचभ्रियंतिच ॥ १२ ॥ सोऽसृजत्प्रथमंदेवोमहान्तंनामनामतः ॥ महान्ससर्जाहंकारंसचापिभगवानथ ॥ १३ ॥ आकाशमिति वि
ख्यातंसर्वभूतधरःप्रभुः ॥ आकाशादभवद्धारिसलिलादग्निमारुतौ ॥ अग्निमारुतसंयोगात्ततःसमभवन्मही ॥ १४ ॥ ततस्तेजोमयंदिव्यंपद्मंसृष्टंस्वयंभुवा ॥
तस्मात्पद्मात्समभवद्ब्रह्मावेदमयोनिधिः ॥ १५ ॥ अहंकारइतिख्यातःसर्वभूतात्मभूतरुत् ॥ ब्रह्मावैसमहातेजायएतेपंचधातवः ॥ १६ ॥ शैलास्तस्यास्थिसं
ज्ञास्तुमेदोमांसंचमेदिनी ॥ समुद्रास्तस्यरुधिरमाकाशमुदरंतथा ॥ १७ ॥ पवनश्चैवनिःश्वासस्तेजोऽग्निर्निम्नगाःशिराः ॥ अग्नीषोमौतुचंद्राकौनयनेतस्यविश्रुते
॥ १८ ॥ नभश्चोर्ध्वंशिरस्तस्यक्षितिःपादौभुजौदिशः ॥ दुर्विज्ञेयोत्यचित्यात्मासिद्धैरपिनसंशयः ॥ १९ ॥ सएषभगवान्विष्णुरनंतइतिविश्रुतः ॥ सर्व
भूतात्मभूतस्योदुर्विज्ञेयोरुतात्मभिः ॥ २० ॥ अहंकारस्ययःस्रष्टासर्वभूतभवायवै ॥ यतःसमभवद्विश्वंपृष्टोहंयदिहत्वया ॥ २१ ॥

दभवद्वारीत्यादिपाठक्रमोनविवक्षितःकिंतुआकाशाद्वायुः वायोरग्निः अग्रेरापः अद्भ्यःपृथिवीतिश्रौतएवज्ञेयः तत्रवाय्वादिशब्दैःस्पर्शतन्मात्रंरूपतन्मात्रंसतन्मात्रंगंधतन्मात्रंचक्षुस्मपंचीकृतंभूतजातमुच्यते
॥ १४ ॥ ततस्तेजोमयंलिङ्गशरीरं दिव्यंपरलोकगमनार्हं स्थूलभूतानिचपंचीकृतानि तत्कर्दममयं ब्रह्मांडापरनामधेयंपद्मंचासृजत् ब्रह्माविराट् वेदमयोवेदपूर्णोनिधिरिवज्ञानैश्वर्यादीनां ॥ १५ ॥ ख्यातःसोह
मित्येव्याहरत्तोहंनामाभवदित्यादिश्रुतिप्रसिद्धः सर्वभूतानिस्थूलवियदादीनितदात्मातच्छरीरःसचासौभूतरुच्चतुर्विधभूतयामस्रष्टाचेतिसमासः येएतेपंचआकाशादयोधातवोधारणकर्माणःसएवब्रह्मा
॥ १६ ॥ अग्निर्मूर्द्धाचक्षुषीचंद्रसूर्यौदिशःश्रोत्रेवाग्वित्ताश्ववेदाः वायुःप्राणोत्तदयंविश्वमस्यपद्मांपृथिवीक्षेपसर्वभूतांतरात्मेतिभगवतोवैश्वरूप्यप्रतिपादिकांश्रुतिमुपबृंहयति शैलाइत्यादिपंचभिः ॥ १७ ॥
अग्नीषोमावेवचंद्राकौ ॥ १८ ॥ १९ ॥ सर्वभूतानामात्मभूतोहंकारस्तत्स्थः ॥ २० ॥ भूतभवायभूतोत्पत्तये स्रष्टाहंकारस्येतिसंबंधः यतोविश्वंसमभवत्तच्चत्वयाहंपृष्टस्तत्तुभ्यमुक्तमितिशेषः ॥ २१ ॥